

KÖNYVISMERTETŐ

A PÉNZ TÖRTÉNETE

Szerkesztette: Jonathan Williams
Novella Könyvkiadó Kft. 256 old.
Budapest, 1999

A szép könyvek közül is kiemelkedik igényességével, a benne foglalt és tárgyalt ismeretek gondos előadásával e mű, amely eredendően csupán katalógus kívánt lenni. A British Múzeumban rendezett pénzkiallítás katalógusa, amelynek megrendezését a Hongkong Shanghai Banking Corporation tette lehetővé.

A könyv a legszélesebb olvasókörzönségnek szól, olvasmányos stílusával, a benne szereplő kifejezések szakmailag pontos használatával azonban a szakmai-tudományos igényeket is teljes mértékben kielégíti. S ezen erények nem csak az eredeti mű sajátjai, hanem azokat a fordítás is maradéktalanul megőrizte, mivel a szaklektorálást múzeológusok, numizmatikusok végezték. A mű másik nagy erénye ugyanakkor az a hihetetlenül gazdag s számunkra mindeddig ismeretlen képanyag, amely alapvetően az írott szöveg kiegészítője, de a saját lábán is megállja a helyét.

A pénz eredendően értékpénz volt a súlyának megfelelő elektron, arany, ezüst értéke, amelyeket csak később formáztak érmékké. De pénz volt az az obelos nevű fémnýárs is, amelynek birtoklása a görög agorákon darabszám arányosan jogot adott az áldozati hús bizonyos mennyisége felett.

A görög pénzekből szinte kiolvasható az egyes városállamok tündöklése és bukása: ki volt az uralkodó, ki volt a védőisten, milyen volt a gazdasági helyzet. Ez a motívum-

rendszer élt tovább a római pénzverészetben, százszoros-ezerszeres léptékben és kifejezőerőben.

Az újkor beköszönte, a világgazdaság rohamos fejlődése meghozta az értékpénz alkonyát, majd teljes bukását. Nagytömegű fém szállítása gyakorlatilag megvalósíthatatlan – s alkalmilag veszélyes is – volt. Az arany kivonult a pénzforgalomból, s a bankok trezorjaiban keresett – és talált? – menedéket. Helyét – néhány kivételtől eltekintve – mindenütt a papírpénz vette át, amely azonban a pénztörténetnek talán már inkább egy másik fejezete. A fém pénzverés térbeli – háromdimenziós – művészet, amely az ötvösség csúcsteljesítményeit igényli és használja fel. Nincs más művészet, amely ilyen mennyiségben volna képes nagy tömegek művészet iránti igényét kielégíteni. A papírpénz síkbeli – kétdimenziós – művészet, amelynek azonban sok alkalmazási területtel kell sztoznia, például a postai bélyegekével.

A könyv mindezeket a témákat érinti. Különlegességek, helyi sajátosságok végtelen skáláját tárja az olvasó elé. Akár csak beleolvasunk a könyvbe, akár rendszeres olvasásába kezdünk, nem fogunk csalódni benne, hiszen érdekes s akár szórakoztató információk szinte a könyv minden lapján csak arra várnak, hogy kíváncsisággal feléjük forduljunk.

Talán egyetlen hiányérzetünk, amely bennünk a könyv gazdag téma-választéka ellenére mégis felmerül az lehet, hogy a kiállítás szerzőinek figyelmét nem keltette fel sem a bizánci pénzek csodálatos világa, sem az Erdélyi Fejedelemség egyedi szépségű és megismételhetetlen pénzverése.

Seregély József

Poór József – Farkas Ferenc

NEMZETKÖZI MENEDZSMENT

KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti
Kiadó Kft., Budapest, 2001

A nemzetközi üzlet magyar nyelvű szakirodalma csak az utóbbi néhány esztendőben kezdett gyarapodni, annak ellenére, hogy mára a globalizálódó világ mindenki számára egyértelművé tette: a sikeresség egyik alapfeltétele a nemzetközi szinten történő üzleti tevékenység és az ehhez kapcsolódó elméleti háttér ismerete.

A Poór József és Farkas Ferenc által jegyzett könyv megjelentetése a nemzetközi vállalatok működtetésének témakörében, a fejlett országokban is friss ismereteknek és élenjárónak tartott módszereknek a bemutatásával segíti az e téren működő szakembereket praxisuk bővítésében, módszertani arzenáljuk fejlesztésében.

A könyv szándéka szerint kettős célt lát el. Az egyik az ismeretközlés szándéka, hiszen nincsen olyan sok és sokféle kiadvány magyar nyelven forgalomban és a szakemberek polcain, hogy ne kellene egy ilyenfajta összegzést „kötelező irodalomnak” tekintenünk. A másik cél az alapos tudás nyújtása, és a mélységre való törekvés. Ez utóbbi cél kétféle változatban jelenik meg a könyvben. A könyv szerzőinek egy része arra törekedett, hogy a tudományterület legújabb felismeréseit, meglátásait, eredményeit közvetítse az olvasónak, míg mások szinte kézikönyvszerű konkrétsággal ismertetik a tudományterület legfontosabb összefü-

géseit. E tekintetben a munka szinte kézikönyv, a gyakorlati tudás tára.

A könyv 13 fejezetben fejt ki mindazon ismereteket, amelyek szükségesek a nemzetközi menedzsment aktuális témaköreinek megismerésére. A könyv szerkezete lefedi azokat az ismeretköröket, amelyeket ebben a tárgykörben fontos megemlíteni. A könyv aktualitását jól jelzi, hogy több fejezetet szentel a globális gazdaság kérdésköreinek – a borító tragikus aktualitását nem is említve!

A könyv 1. fejezetében megismerhetjük a mű alaphangját és a téma legfontosabb összefüggéseit. Foglalkoznak, kategóriáknak a könyv számára mértékadó értelmezését – esetleg függetlenül attól, hogy az egyes fejezetek szerzői részben vagy egészben eltérő értelmezést érvényesítenek – itt találhatjuk meg. A globalizációról például szinte mindenki mond valamit, ami nagyon helyes, és az is az, hogy ezek a vélekedések nem es(het)nek egybe. Azt, hogy a könyv mit mond erről, az első fejezetből tudjuk meg. A 2. fejezet a nemzetközi kultúrák közötti különbségeket és ezek hatásait írja le. A 3. fejezet érezhetően nagy dilemma elé állította a szerzőt azzal, hogy teljes körű áttekintést nyújtson-e a rendelkezésre álló terjedelemben – ami a lehetetlennel határos vállalkozás – vagy pedig valamely jellegzetes álláspontot jelenítsen meg annyira markánsan, amennyire csak lehet a nemzetközi stratégia elméletei közül. A 4. fejezetben a könyv egyik szerkesztője – Farkas Ferenc – ad betekintést a nemzetközi vállalatok szervezeti rendszerébe, példákkal színesítve az elméleti háttérrel. Az 5. fejezetben a hosszabbak közé tartozik. A szerző így is lehetetlennel birkózott meg, és adott részletes áttekintést a nemzetközi marketing fogalmi köréről. A 6. fejezetben a nemzetközi termelés-menedzsment egy klasszikus

területét a Just-in-Time rendszereket ismerhetjük meg.

A 7. fejezet nagyon egyedi és alapos. A nemzetközi menedzsment témakörével foglalkozó könyvek szinte mindegyike nélkülözi az informatika tudományát és a hozzá kapcsolódó ismereteket. E fejezet külön is jelzi a könyv egyedülálló értékét. A hiánypótláson túl arra is vállalkozik, hogy olyan területeket tárjon fel és mutasson be az olvasóknak, melyek ilyen összeszedettségben általában egy könyvben sem jelennek meg.

A 8. fejezet a nemzetközi emberi erőforrás menedzsment alapfogalmain túl, ennek befolyásoló tényezőit és sajátosságait is bemutatja. A 9. fejezet – szorosan követve a 8. fejezetben megismert összefüggéseket – a munkaügyi kapcsolatok összefüggéseire világít rá. Ismét sokszor nélkülözött, de napjainkban nagyban meghatározó összefüggés-rendszerben mélyedhet el az olvasó. A fejezet önön aktualitását alátámasztandó kiemelten foglalkozik a kérdés EU-t érintő összefüggéseivel. A 10. fejezet a fejlett Világ meghatározó szereplőire, a kisvállalatokra fókuszál. A 11. fejezet beiktatása szerintem az egyik legjobb ötlet, és maga a szöveg is nagyon tetszik. Azt emelném ki, hogy a szerző a lehető legjobban jön ki a „nemzeti” és „nemzetközi” lehetséges ellentmondásaiból, amelyek éppen az agrárszférában olyan erősek, hogy e pillanatban feloldhatatlannak látszanak a világgazdaság minden szintjén. Nagy erénye a könyvnek, hogy a lehetőségek végső határáig „objektív”, másképpen fogalmazva, a „nemzeti elfogultság” csak a legszükségesebb mértékig van jelen a szövegben.

A 12. fejezet ismét olyan anyag-rész, aminek megjelenését külön üdvözölni érdemes; nagyon helyénvaló, hogy a regionális összefüggések taglalása is helyet kap ebben a könyvben.

A 13. fejezet a korábbi témaköröket mintegy összegezve jövőképet tár az olvasó elé. Tematikusan nagy szükség van rá, s kézenfekvő lezárását képezi a könyvnek.

A könyv nagy érték – nemcsak a korábban már utalt szerzői gárda kimagasló színvonalára tekintettel –, hanem azért is, mert minden olyan témát érint, ami feltehetőleg fontos lesz majd a jövőben is: a globális korporációk és a nemzetgazdaságok viszonya, a kormányzati stratégia szerepe a multinacionális vállalkozásokban, az etikai kérdések, a technológiai dimenzió, a tudásgazdaság stb. Ezen témák érintése lehetőséget ad a további elmélkedésekre, az oktatás keretein belüli megtárgyalásukra.

Úgy érzem, az olvasó egy olyan könyvet tarthat a kezében, amely a mai magyar tudományos elitnek, a nemzetközi menedzsment területén megszerzett tudásáról ad – színvonalasan elkészített formában – összegzést.

A könyvnek ott kell lenni mindazoknak a polcán, akik kellőképpen kívánnak felkészülni globalizálódó világunk kihívásaira.

Lipi Szabolcs

Todd G. Buchholz

A GAZDASÁGON INNEN ÉS TÚL

Közgazdasági Gyorstalpaló
Európa Könyvkiadó, 2000

A szerző bevezetőjéből fontos információkat kapunk a művéről: „A legtöbben úgy találják, a közgazdaságtan olyan, mint egy rossz bifszték: száraz, szívós és ízetlen. Könyvem egyik célja, hogy egy kicsit átsüsssem, megpuhítsam e rágós húst. Mai példákkal próbálok életet lehelni